

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva.

»Obrtni Vestnik«

izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno . . . K 24
polletno . . . » 12
posamezna številka . . . » 1

Oficijelno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Laškem trgu
in slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.

Cene inseratom:

1/3 strani pri enkratni objavi
K 12, pri večkratnih objavah
primeren popust.
Za male objave enostopna
petitvrsta K 1.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Dunajska cesta 20

III. letnik.

V Ljubljani, 1. julija 1920.

Štev. 11.

Po obisku prestolonaslednika Aleksandra.

Kakor Slavonija in Hrvatska tako je tudi Slovenija priredila svojemu regentu nepopisno navdušen in veličasten sprejem, kakoršnega do sedaj še ni pripravila nobenemu vladarju. Po tisočletnem sužnjevanju osvobojena Slovenija je pozdravila prvokrat sina gospodarja, je sprejela prvokrat vladarja lastne krvi.

Slovenija je pripravila svojemu osvoboditelju sprejem, da je osupnil celi svet, ki je kaj rad verjel šušljanju iz Rima, da Jugoslavija ne goji ljubezni in vdanosti do domačega vladarja, da ni ljubezni med troimenimi brati in da je Jugoslavija stavba na pesku, ki bo razpadla. Sprejem pa je ovrigel italijanske laži, pokazal, da je Jugoslavija nerazrušna, na skali zidana stavba, katero hočejo in morejo ščititi troimeni bratje. Poldrugo leto je zadostovalo, da je iztrebilo avstrijski strup, ki so nam ga zavdajali habsburgovski hlapci, da je izginila mržnja in sovraštvo, katero je gojila med nami rodnimi brati intrigantska politika na Dunaju. Poldrugo leto je vzgojilo take vezi, da Jugoslavija ne more razpasti.

Ostrmel je svet in klonil se pred Jugoslavijo. Zmagala je mlada Jugoslavija, zmagal je njen v boju za svobodo osiveli starček, kralj Peter, zmagal je njegov mladi, a junaški soborec, naš regent Aleksander, ki bo dokončal od pradedov započeto delo, da ne ostane niti en otrok Jugoslavije v suženjstvu.

Slovenski obrtniki hočemo ostati svobodni, nočemo nikdar več v tuji jarem, zato smo tudi mi obrtniki z navdušenjem pozdravili predstavnika naše svobode, naše moči in naše bodočnosti. Zaupamo Karagjorgjeviču, ker zanj govori preteklost in sedanost. Zaupajmo in delajmo, da bo bodočnost naklonjena Jugoslaviji in njenemu junaškemu vladarju.

Bog čuvaj našo svobodo in našega vladarja!

O pomenu ljudske umetnosti in njeni praktični uporabi v umetno-obrtniški industriji in stavbarstvu.

Sestavila prof. na višji obrtni šoli O. Grebenc in D. Volavšek.

Razlike v jeziku, veri in običajih so ustvarile posamezne narode. Te razlike so se večinoma ohranile, četudi so bili ti različni narodi združeni v skupne države. Umevno pa je, da so skupaj živeči narodi vplivali drug na drugega in tekom stoletij predrugačili te posebnosti posameznih narodov.

Ta medsebojni vpliv se nam javlja pri raznih narodih v večji ali manjši meri. Slovenske Jezele se seveda niso mogle umakniti tem raznim tujim vplivom sosednih narodov že vsled svoje lege kot prehodne dežele na poti iz severa na jug in v orijent, vsled večstoletnih stikov z nemškimi, laškimi, madžarskimi in svojimi jugoslovanskimi sosedi ter slednjič vsled politične razkosanosti.

Te tuje vplive sosedov opazujemo tudi pri t. zv. ljudski ali domači umetnosti ter v legi, načrtih in oblikah priprostih slovenskih domov, ne glede na

mestne stavbe, ki nimajo navadno niti trohice domačega na sebi. Zadnje velja tudi v največji meri za obrtniške in umetno-obrtniške izdelke, v kolikor so se pri nas sploh proizvajali. Četudi moramo priznati te tuje vplive, vendar nam pričajo proizvodi slovenske ljudske umetnosti in priproste kmetske stavbe, da celo sela, da so znali ti naši kmetski umetniki in stavbeniki svojim izdelkom in stavbam vtisniti pečat narodnega duha in narodne individualnosti. Pri tem ne smemo seveda pozabiti, da so slovenske dežele pokrajinsko tako zelo različne, kakor morda nobene druge na svetu in da vpliva ravno ta pokrajinska različnost v nevrjetni meri na značaj in duha prebivalstva in seveda tudi na njegove stavbne in umetniško-obrtniške izdelke. Proizvodi domače, ljudske ali kmetske umetnosti so torej vsled tujih in pokrajinskih vplivov v posameznih slovenskih pokrajinah tako različni, da ne moremo govoriti o kaki enotnosti. Ravno vsled tega so ti izdelki še bolj zanimivi, četudi so pri nekaterih vsled nepoznanja vzbudili celo mnenje, da ni pristne slovenske umetnosti. To je tudi lahko umljivo, ker se je pri nas do sedaj v tem oziru bore malo zgodilo, dočim so v drugih deželah oziroma državah ne samo tekmovali v zbiranju in ohranjanju izdelkov in motivov ljudske umetnosti, ampak te v

umetniški obrti tudi praktično, seveda v modernem smislu, uporabljali.

Gotovo je, da se bo v bodoče to še v večji meri nadaljevalo, kakor nam o tem pričajo pozivi v raznih nemških listih in skrajni čas je, da tudi naši merodajni faktorji uvidijo narodno-gospodarsko važnost tega preokreta na umetniško-obrtnem polju in v stavbarstvu.

V naslednjem hočemo govoriti o velikem pomenu zopetne uvedbe domače, kmetijske industrije, oziroma njenega razširjenja na podlagi ljudskih umetniških motivov, prikrojenih v modernem smislu.

Vojna leta so dokazala, da pridelajo slovenske pokrajine, če izvzamemo preskrbo večjih mest, industrijskih središč in Krasa, sicer dovolj živeža za svoje prebivalstvo, nekterih poljskih pridelkov celo za izvoz, vendar pa smo tudi opazili, da že nekoliko slabih letin zaporedoma povzročil našemu malemu kmetu velike skrbi in celo bedo ter ga slednjič požene v tujino. Izseljevanje iz slovenskih dežel je v zadnjem času grozovito naraščalo, posebno iz vinorodnih krajev, vsaj začasno gospodarsko uničenih po trtni uši. Četudi se precejšen odstotek izseljencev vrne v staro domovino, oziroma podpira svoje domače z znatnimi vsotami, vendar pomeni izseljevanje neizmerno narodno-gospodarsko škodo za slovenske dežele, ker večina izseljencev se pač ne vrne, in kar se jih vrne, so oslabljeni, saj so pustili svoje najboljše moči v ameriških ter nemških rudnikih in tovarnah. Treba bo torej preprečiti, oziroma vsaj omejiti izseljevanje. To se bo zgodilo, če bomo trajno zboljšali gospodarski položaj našega malega kmeta. Pred vsem bomo morali tega navajati k izdelovanju predmetov, ki jih rabi v domačem gospodarstvu in ki si jih lahko izdelava sam, kakor so jih tudi izdelovali njegovi predniki. K takim izdelkom prištevamo vsaj začasno, dokler svetovna konkurenca ne uredi cen platna, tudi domače platno. Sicer bi se sejanje lanu in konoplje tudi pri nas lahko uvedlo v nekoliko večji meri, če bi se zemlja bolj ekonomski izrabljala. Tudi razno gospodarsko orodje, kakor grablje, vile, koše itd. bi si v dolgi zimski dobi izdeloval naš kmet lahko sam. S tem si ne bo samo prihranil precej denarja, ki ga izdaja sedaj za manj trpežne izdelke, ampak bo tudi, če ima večjo družino, izdeloval te predmete v večji množini za svoje pramožnejše sosede in si pridobil tako nov, znaten vir dohodkov, ki mu bo omogočil prebiti tudi eventualne slabe letine.

S primernim podukom in navodili bi se na pr. v na lesu bogatih krajih lahko povzdignila domača lesna industrija do neke umetniške višine in bi proizvajala tudi več ali manj luksurijsne predmete. Ti izdelki, izvedeni v domačem slogu in po domačih navadnih motivih, bi ne samo izpodrinili doma tuje, manj vredne, ampak bi tudi našli svojo pot v tujino. Če živi lepo število alpskih in sploh gorskih vasi skoraj izključno od domače lesne industrije, bi bila ta tudi našemu kmetu, posebno v manj rodovitnih krajih dobrodošel vir znatnih, postranskih dohodkov.

Z uvedbo domače industrije v prej omenjenem smislu bi dosegli mnogo več, kakor se nam to na prvi pogled dozdeva. Prvič bi s tem omogočili, oziroma olajšali življenje našemu kmetu v manj rodovitnih krajih, ga ohranili domovini in torej omejili izseljevanje. S tem bi mu tudi vcepili ljubezen do domače grude in domovine ter vzbudili in povzdignili njegov čut do lepote in sploh njegovo splošno omiko.

Nadaljni tehtni razlog za uvedbo ljudske industrije je preskrba v domovino se vrnivših izseljencev in ogromno število invalidov, ki so deloma nezmožni za poljska dela, deloma so se tega odvadili, toda bi se lahko pečali z izdelovanjem domačih industrijskih izdelkov, bodisi v domači hiši, bodisi v večjih družbah skupaj v posebno za to ustanovljenih zavodih. S tem bi se vsaj deloma odpravilo na ljudstvo moralno tako slabo vplivajoče beračenje in tihotapstvo. Isto velja za vrnivše se izseljence, ki so se po tovarnah in rudnikih deloma odvadili poljskega dela, deloma postali v rodbinah nepotrební ter nadštevilni. Tudi njim moramo dati eksistenčno možnost, če jih hočemo privezati na domačo grudo. (Dalje prihodnjič.)

Naša obrtna šola v Ljubljani.

Z velikanskim trdom smo si pred leti priborili moderno obrtno šolo, na kateri se je vzgajal številni obrtni naraščaj, kakoršnega naš obrtni stan tako nujno potrebuje. Priznati moramo, da je propadla država podpirala obrtni stan in obrtno šolstvo, ker je dobro vedela, da je ta stan močna opora narodnemu gospodarstvu in državi. Obrtni stan je ravnotako potreben kot kmečki in kot takega ga mora tedaj država podpirati. Pri nas hočejo sedaj drugače postopati. Sedaj nas hočejo oropati edine dobro vrejene obrtne šole, hočejo onemogočiti izobrazbo obrtnega naraščaja in tako izpodkopati tla obrtnemu stanu, in to sedaj, ko nam je izobražen in konkurenca sposoben obrtni stan tako potreben. Utrdimo in vredimo si najprej majhno gospodarstvo, potem začnimo z velikim. Sami sebe bi pa ubijali, če bi otežkočevali obstoj veliki množici malih ljudi, da bi nam lahko gospodovalo nekaj velikih.

Obrtniki, ne pripustimo na noben način, da bi se nas omalovaževalo in ubijalo na korist majhnega kroga. Mi predstavljamo važen stan, pa se bomo znali braniti z vsemi silami, kar je jasno pokazalo zborovanje načelnikov vseh zadrug v Sloveniji. Obrtniki nismo vpili v sprevedu pred vladno palačo »živela anarhija«, zato pa tudi ne pustimo, da bi se nas tlačilo.

Iščite strehe kje drugje, mi hočemo mir in red v svoji hiši in bi si ga v potrebi znali ohraniti tudi s svojimi žuljavimi pestmi. Ne stopajte pod krov hiše tistih, ki so se z veseljem lotili pripravljalnih del za slavnostni sprejem predstavnika naše svobode, čeravno smo večinoma v delu že osiveli. Upamo, da se nas razume vsepovsod.

Vse tovariše prosimo, da se pridružijo k naši na drugem mestu te številke tiskani resoluciji, katero smo odposlali na pristojna mesta.

Spomin umrlim tovarišem.

V kratkem času smo izgubili dva tovariša, stara obrtnika.

Jakob Martinčič je bil eden najstarejših ljubljanskih obrtnikov. Rodil se je leta 1849 in je prišel z dvanajstimi leti v uk v Stainz pri Gradcu. Po štiriletni učni dobi je prišel kot pomočnik v Ljubljano, kjer je delal kot pomočnik pri raznih mojstrih do svoje osamosvojitve leta 1879. Leta 1910 je prepuštil svojo obrt sinu Avgustu. Martinčiča se bodo s hvaležnostjo spominjali razni obrtniki, katerim je po-

magal z nasvetom in denarjem do samostojnosti. Pa tudi drugi tovariši ga ohranimo v prijetnem spominu.

Drugi tovariši, ki nas je zapustil, je pa Ivan Bonač. Ni še dolgo, kar je Obrtni Vestnik prinesel njegovo sliko, pa si nismo mislili, da bo v tako kratkem času preminul, čeravno je bil že takrat precej slaboten. Obljubil nam je, da bo napisal še nekaj svojih spominov za Vestnik, toda svoje obljube ni mogel več izpolniti, ker je postajal od dneva do dneva slabejši. Bonač je sovrstnik Martinčiča in je začel kake dve leti pozneje svojo obrt s pomočjo Martinčiča. Tudi Bonač se je dokopal iz majhnih razmer do uglednega in velikega obrtnika-industrijca.

Bodi mu časten spomin!

Naši shodi in zborovanja.

Regentovi dnevi in obrtništvo.

S ponosom bode listala zgodovina v spominskih listih o sprejemu regenta na slovenskih tleh, zato je dolžnost »Obrtnega Vestnika« beležiti pojav obrtništva v teh dnevih.

V prostorih deželne zveze obrtnih zadrug v Ljubljani bilo je slavnostne dni živahno vrvenje. Zbirali so se združni načelniki od blizu in daleč ter ukrepali velevažne smernice za bodoče skupno delovanje v procvit obrtništva. V soboto popoldne so se zbrali načelniki na tribuni na Dunajski cesti pred trgovino Krivec in napis, požrtvovalno napravljen po veščaku-mojstru Pristovu, je opozarjal, da so zastopana na temu prostoru svoje stanovske časti se zavedajoča »Načelstva obrtnih zadrug v Sloveniji«. Udeležba v sprevedu je bila častna in dokazala javnosti, posebno pa merodajnim faktorjem, da se zaveda obrtnik svoje moči kot eden najmočnejših državo-tvornih činiteljev, s katerimi mora vlada drugače računati kot do zdaj.

V nedeljo, 26. junija 1920 so se zbrali načelniki dopoldne v zveznih prostorih na posvetovanje o perečih obrtnih vprašanjih. Tovariši Franchetti je predsedoval, nasvete so dajali tovariši Rebek, Marčan, Kobal, Rozin in drugi. Popoldne ob 14. uri je otvoril tovariš Franchetti v državni obrtni šoli sestanek načelnikov. Ker je moral tov. Franchetti oditi s tovariši Rebek, Weisbacher in Rogel ob 2.15. uri v avdijenco k regentu, je oddal predsedstvo tov. Urbančiču, ki je spretno do 5. ure vodil za razmah obrtništva velevažen zbor, ki je po vsestranskem razmotrivanju enoglasno sklenil, da se mora takoj izvesti popolna organizacija obrtništva in sicer na ta način, da se kolikor le mogoče osnujejo strokovne zadruge z razpustom kolektivnih zadrug, da se osnuje za vseh 23 političnih okrajev v Sloveniji okrajne zveze obrtnih zadrug, da se vse okrajne zveze spojijo v pokrajinsko zvezo, ki naj stopi v stik z enakimi zvezami drugih 2. delov kraljevine SHS. Različni govorniki so naglašali, da le v slogi je moč, da le organizirano obrtništvo zamore izvesti velike zasnutke o osamosvojitvi obrtnika od tujega in domačega kapitalizma. Povdarjalo se je, ako zmore delavec-pomočnik za svoje organizacije tedensko prispevati 3—10 K, toliko bolj mora biti mojster organiziran v svojih obrtnih strokovnih zadrugah, v katerih ni prostora za politično strankarstvo. Zbor je zahteval od vlade uvaževanje obrtniškega stremljenja in tudi gmotne podpore zvezi. Ako šteje ozemlje Slovencev do 150 zadrug (stro-

kovnih), s približno 30.000 mojstri, je to tak faktor, s katerim mora država najresneje računati, saj brez obrtnika ne more obstojati država.

Zborovalci so nadalje sklenili, po vseh močeh zagotoviti nakup delnic »Obrtne banke« po obrtnikih, ker le na ta način je uvideti njih osamosvojitve od drugih izkoriščevalcev obrtnega življa.

Zbor se je postavil nadalje na stališče, da mora vsak združni načelnik skrbeti, da ima vsak član »Obrtni Vestnik« in ga podpira, kajti le to glasilo je namenjeno res obrtniku.

Zbor naroča zveznemu načelstvu, da nemudoma izvede vse predpriprave za čim hitrejšo ustanovitev prepotrebne mojstrske bolniške blagajne, ki bi zagotovila mojstrom in njihovim svojcem za slučaj boleznih podporo, zajedno naj se blagajni priklopi sklad za onemoglost in ostarelost. Vlada naj prispeva k tem fondom in naj tudi prispevke inkasira.

Ker se kaže velikanska pomanjkljivost v delu pomočnikov, naj se začasno doseže naredbo o 6letnem zaposlenju pomočnikov, prej ko zaprosi obrtni list, iz enakega vzroka naj se ukine ukaz bivše avstrijske vlade, ki je še danes v veljavi, a ni v nikakem soglasju s pojmom poštenega obrtništva. Pomočnik, ki je bil vpoklican kot vojak, ki je bil mogoče še predčasno oproščen po enakem zakonu, služi 3 leta vojnik, a ko gre na dopust, zamore takoj mojster postati, ker je pomočniško dobo pri vojakihs odslužil. To je največja nezmisel, zatoraj sklene zbor zveznemu načelstvu naročiti, da ukrene vse potrebno za odpravo tega nedostatka.

Sklene se sledeča resolucija:

»Kakor je obče znano in kar potrjujejo tudi članki, ki jih je dekan tehn. fakultete dr. K. Hinterlechner zadnje dni objavil v listih, se izvestni krogi trudijo, da bi se tehn. fakulteti odstopili obširni prostori v državni obrtni šoli, kar naj bi se izvedlo na ta način, da bi pouk na nekaterih oddelkih sploh prenehal, na drugih pa se znatno vtesnil in omejil, da bi se število učencev, ki bi jih morala šola sprejeti, skoraj za polovico zmanjšalo in da bi za bližnjo bodočnost bila zavodu vzeta vsaka možnost razširjevanja in izpopolnjevanja.

Na današnjem sestanku zbrani načelniki vseh obrtnih zadrug v Sloveniji, zastopajoči nad 150 obrtnih zadrug in 30.000 obrtnikov, slovesno protestirajo proti temu, da bi se obrtni pouk, ki smo ga privedli do sedanje višine s tolikim naporom in tolikimi stroški, v katerikolem smislu omejil in vtesnil. Poslopje državne obrtne šole je bilo zidano za namene obrtnega šolstva in je bilo izročeno v last države pod izrecnim pogojem, da se rabi samo in izključno za obrtni pouk. Zahtevamo, da poklicani krogi spoštujejo pogodbe in nam dragocene pridobitve obrtne šole ohranijo v cellem obsegu in da ji tudi ne vzamejo možnosti nadaljnjega razvoja in procvita v duhu časa. Slovensko obrtništvo bode znalo do skrajne meje braniti svojo posest in zato pozivlja vse merodajne faktorje, v prvi vrsti poklicana poverjeništa za trgovino in industrijo, za uk in bogočastje, skupno deželno vlado in osobito tudi mestni magistrat, da se ozirajo na upravičene zahteve obrtnega stanu, ki se glase:

Edini večji obrtno-šolski zavod v Sloveniji, državna obrtna šola, mora ostati nedotaknjena, njeni prostori morajo služiti edino le obrtnemu pouku in ohraniti se ji mora možnost razvitka v polnem obsegu in se zahteva, da se pokliče zvezo

k odločilnemu posvetovanju ali sklepanju v tej zadevi».

V Domžalah se je vršil v torek, 29. t. m. v »Sokolskem domu« sestanek kovinarjev kamniškega okraja, ki je vrlo dobro uspel. Predsedoval je tov. Zore. Načelnik zadruga kovinarjev v Ljubljani, tov. Urbančič je orisal velevažnost smotrenega združnega delovanja. Po temeljitem govoru navzočega zveznega načelnika Franchettija, so navzoči sklenili pridružiti se Kovinski zadrugi v Ljubljani, posebno ker domači obrtni zadrugi s svojimi načelniki spita že leta spanje pravičnega. Navzoči sklenejo kupiti delnice »Obrtne banke« in »Nakupovalne kovinske zadruga v Ljubljani«, a določijo tudi »Obrtni Vestnik« kot svoje glasilo, izražajo pa željo, da naj postane vsaj tednik. V predležečih črticah je zarisano delo načelstva zveze zadnjih dni, ki bode izvestno prineslo mnogo koristi slovenskim obrtnikom, v kar: Bog pomozil!

Zadružna naznanila.

Zadruga krojačev, krojačič i. t. d. v Ljubljani naznanja, da se vrši pomagalska preiskunja dne 2. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne v zadružni pisarni, Gosposka ulica št. 5. — Udeleženci kateri se hočejo podvreči preizkušnji, naj se priglase najkasneje do 30. t. m. pri zadrugi. Na poznejše prigrasitve se ne bode oziralo. Načelstvo.

Razno.

Dobava gorivnega špirta. Urad za pospeševanje obrti namerava prevzeti večjo množino denaturiranega (gorivnega) špirta po ceni K 26.— liter. Interesenti-obrtniki naj obvezno prigrasijo svoje potrebščine na naslov Urada za pospeševanje obrti kraljestva SHS v Ljubljani, Dunajska cesta 22, najkasneje do 20. julija t. l. Istotako bo urad razdelil kompletne garniture kopit. Interesenti-čevljarji naj se takoj zglasijo za nakup.

Izložbena okna. Urad za pospeševanje obrti, Dunajska cesta, ima v svojih lokalih lepa izložbena okna, v katera bi vzel v razstavo od obrtnikov razne izdelke. Ako želi kateri obrtnikov razstaviti v teh oknih svoje izdelke, naj se obrne ustmeno ali pismeno na navedeni urad, kjer bo prejel podrobnejše informacije.

Sobno slikarstvo. Sobni slikarji so se morali boriti z velikimi težkočami, da so si preskrbeli iz inozemstva primerne patrone za slikanje. Navezani so bili izključno le na tuje vzorce. Tozadevno začelo se je med ljubljanskimi slikarji novo gibanje, da bi se slikarji posluževali pri slikanju sob zgolj domačih narodnih motivov. Posebna zasluga gre v tem oziru g. Božiču, slikarskemu mojstru in g. Grebencu, profesorju na drž. obrtni šoli v Ljubljani. Težnjo, v sobno slikarstvo vpeljati narodni duh, moramo z veseljem pozdravljati. G. Božič namerava začeti z izdelovanjem slikarskih patronov na debelo. Slikarji, ki se za to interesirajo, naj se blagovolijo obrniti direktno na njega.

Poverjeništvu za socialno skrb, oddelek za zaščito dece v Ljubljani, želi sestaviti kataster vseh obrtnikov v Sloveniji, ki sprejmejo enega ali več vajencev v uk. Urad za pospeševanje obrti kraljestva

SHS v Ljubljani, vabi s tem vse obrtnike-mojstre, da direktno na njihov naslov ali pa na poverjeništvu za socialno skrb, oddelek za zaščito dece, če mogoče že nekaj mesecev naprej naznanijo vsakovrstno potrebo vajencev ter kdaj in pod kakimi pogoji jih sprejmejo.

Mlinarjem. Urad za pospeševanje obrti ima na razpolago manjšo množino svile za sita št. 7, široko 102 cm. Interesenti naj se zglase ustmeno ali pismeno najkasneje do 24. t. m. pri omenjenem uradu, Dunajska cesta 22.

Uvaževanje obrtnikov. Ob priliki bivanja prestolonaslednika Aleksandra v Ljubljani, je bil povabljen na večerjo tudi naš tovariš Franchetti kot zastopnik naših obrtnih organizacij.

Naš izlet na Koroško. Na zborovanju načelnikov se je sklenilo, da se v največjem številu udeležijo obrtniki zleta v Borovlje, dne 18. julija 1920, kot »prvega jugoslovenskega obrtniškega dneva na Koroškem«. Udeležba bo po današnjih prijavah velika, prisostvovati hočejo tudi Hrvatje. Poseben vlak bo vozil iz Ljubljane čez Jesenice v Borovlje. Vožnja polovična. Narodne noše. Pevci in skupine so naprošene, da se takoj javijo Engelbert Franchettiju v Ljubljani. Vse podrobnosti se še objavijo.

Obrtniški napredek. V Celju se je ustanovila »Obrtna nakupovalna in prodajna zadruga«. Kako važna pridobitev je to, in kako nujno je bila taka zadruga potrebna, je razvidno najbolje iz splošnega zanimanja, ki se kaže za novo ustanovljeno zadrugo. Takoj pri prvem sestanku, ki seveda z ozirom na prometne težkoče ni mogel biti povoljno obiskan, se je podpisalo toliko deležev, da bi mogla zadruga takoj pričeti z delovanjem. Pozivamo slovensko obrtništvu, da posveti podjetju svojo največjo pozornost in se združi v tej novi organizaciji, katera bo v bodočem razvoju slovenske obrti gotovo igrala še prav važno vlogo. S tem činom je slovensko obrtništvu spet storilo važen korak naprej, na katerem mu je le častitati.

Premalo dela, premalo produkcije. To žalostno prikazen imamo po celem svetu. Svetovni pridelek premoga se je zmanjšal za 2 milijardi 150 milijonov ton, pšenice za 320 milijonov ton, sladkorja za šest milijonov ton, volne za osem milijonov ton. Vsled tega so se povsod podražila živila, in sicer v Ameriki za 206%, na Angleškem za 257%, v Italiji in Franciji za 330%, v Nemčiji za 1000%, a v Avstriji za celih 4000%.

Vsem tovarišem!

Od raznih strani smo dobili pritožbe, zakaj Obrtni Vestnik ne izhaja več redno, nego je do sedaj izšel parkrat mesečno. Do tega neljubega skrčenja so nas primorale gmotne razmere. Vedno prosimo vse tovariše, naj odrajtajo res malenkostno naročnino za list. Mnogo tovarišev je vpoštevalo našo prošnjo in nam plačalo kar za celo leto, mnogo jih je pa, ki list sicer sprejemajo, ali od sebe pa ne dajo niti počenega groša. Na tak način seveda ni mogoče držati reda in radi nekaj članov imamo potem škodo vsi skupaj. Zato ponavljamo svojo prošnjo in prosimo vse tovariše, da takoj plačate s priloženo položnico dolžno naročnino.

Ob enem sporočamo, da bomo napravili nabiralne bloke in jih poslali vsem zadružnim načelnikom, da

bodo pobirali prispevke za tiskovni sklad. Listi bodo po dvajset kron in smo prepričani, da bo mogoče z nekoliko zanimanja in marljivosti nabrati velik znesek. Tako bi bili rešeni vednih skrbi radi denarja in izdajanja lista. Tovariši, svoj list potrebujemo neobhodno, zato pa nam pomagajte vzdrževati ga.

Cenik

za dimnikarska dela v Sloveniji.

Št. 4037/20.

Z ozirom na tozadevno prošnjo deželne zadruga dimnikarjev za Slovenijo v Ljubljani določuje podpisani oddelek po zaslišanju trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani v zmislu določil § 51 obrt. reda za čas od 1. julija 1920 nadalje do preklica sledeči maksimalni cenik za dimnikarska dela I. v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj; II. v območju deželne vlade za Slovenijo (dežela):

	Za enkratno ometanje:	
	I.	II.
	K v	K v
1. odprtega kuhinjskega ognjišča	4.—	4:40
2. navadnega prolaznega dimnika:		
a) v pritličju	2:50	2:50
b) za vsako nadaljnje nadstropje	—80	1.—
3. ruskega ali valjastega dimnika:		
a) v pritličju	2.—	2.—
b) za vsako nadaljnje nadstropje	—60	—80
4. štedilnika z jednim kotličem in jedno pečico (vštevši dimno cev do 1 m dolgosti)	3.—	3.—
5. štedilnik z jednim kotličem in dvema pečicama (vštevši dimno cev do 1 m dolgosti)	3:40	3:40
6. štedilnika v večjih gostilnah, kavarnah itd. (vštevši dimno cev do 1 m dolgosti)	8.—	8.—
7. štedilnika v zavodih in hotelih (vštevši dimno cev do 1 m dolgosti)	12.—	12.—
8. male železne peči (vštevši dimno cev do 1 m dolgosti)	1:80	2:20
9. srednje velike železne peči	2:80	3:20
10. velike železne peči	4.—	4:40
11. izvanredno velike železne peči	5.—	5:40
12. cevi od vsakega metra	—80	1.—
13. navadne lončene ali švedske peči (skupno s cevjo do 1 m dolgosti in zamazanjem)	9.—	9:50
14. velike kot pod točko 13. omenjene peči	11.—	11:50
15. malega aparata za centralno kurjavo	20.—	20.—
16. srednje velikega aparata za centralno kurjavo	30.—	30.—
17. velikega aparata za centralno kurjavo	40.—	40.—
18. cevi v steklnah in hmelnih sušilnicah za 1 m	2.—	2.—
19. pekovskega duška	1:40	1:80

Za enkratno požiganje:

20. prolaznega dimnika	10.—	10.—
21. ruskega ali valjastega dimnika	6.—	6.—
22. dimne cevi	5.—	5.—

Za enkratno ometanje:

23. malega kotliča v zasebnih hišah	1.—	1:40
24. srednje velikega kotliča v zasebnih hišah	2.—	2:40
25. velikega kotliča v zasebnih hišah	3.—	3:40
26. prolaznega dimnika v pekovskih obratih (vsakih 14 dni)	4.—	4:40
27. ruskega kot pod točko 26. omenjenega dimnika	3.—	3:40
28. malega kotla v pivovarnah in tovarnah	40.—	40.—
29. velikega kotla v pivovarnah in tovarnah	70.—	70.—
30. izredno velikega kotla v pivovarnah in tovarnah	100.—	100.—
31. za pregledovanje in snaženje novih dimnikov	5.—	5:40

Za enkratno snaženje:

32. malih kanalov v pivovarnah	30.—	30.—
33. velikih „ „ „ „	50.—	50.—

Za enkratno ometanje:

34. tovarn. dimnika do višine 20 m	40.—	40.—
35. „ „ „ „ 30 m	50.—	50.—
36. „ „ „ „ 40 m	60.—	60.—

Za enkratno snaženje:

37. kurilnih cevi pri parnih kotlih:		
navadne velikosti do 40 m	25.—	25.—
„ „ „ „ 60 m	35.—	35.—
„ „ „ „ 100 m	50.—	50.—
38. V nočnem času od aprila do septembra in sicer od 20. do 5. ure ter od oktobra do konca marca od 18. do 6. ure zvišajo se gornje cene za 50%.		
39. Za delo ob nedeljah in praznikih se zaračuna k gornjim cenam še 50% poviška.		

Ministrstvo trgovine in industrije, odd. v Ljubljani, dne 16. junija 1920.

Dr. Marn s. r.

Izdajatelj konzorij »Obrtnega Vestnika«.
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.
Tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami popleskano hišo, naj se obrne edino le na tvrdko

10-1 TONE MALGAJ

stavbeni, pohištveni pleskar in ličar
Ljubljana, Kolodvorska ulica 6.

Prodajam ali zamenjam za črno pločevino ali železo v palicah 100 kg svinca.

Ivan Sartori, Radovljica.

**Raznovrstno železnino,
orodje za obrtnike in
poljedelske stroje**

☛ priporoča stara domača trdka

FR. STUPICA v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1. 24-16

24-8

Prva Jugoslovanska tovarna tehtnic

IVAN REBER, Celje, Telefon št. 32.

Dobavitelj za državno in Južno železnico na vseh progah v Jugoslaviji izdeluje: mostovne, vagonске, skladiščne in decimalne tehtnice, centimalne, tehtnice s tekočo utežo (Laufgewicht) za trgovino in obrt, za tovarne, rudokope, konsumna društva, za druge itd. Tehtnice so v tovarni uradno preizkušene. Delo solidno, postrežba točna.

6-1

Drogerija

I. C. Kotar

Ljubljana

Wolfova ulica št. 3.

24-23

Fotomanufaktura

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80,000.000
in rezervnega zaklada . . . . » 2,000.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je pupilarno varna.

Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem
proti 4% in proti 1% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov

ima ustanovljeno 24-21

-- Kreditno društvo. --

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica: K 30,000.000.—. Rezerva
nad K 10,000.000.—.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana,
Metkovič, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.

Ekspozitura: Brzovjavni naslov:
Kranj. Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči
in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.
Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vred-
nostne papirje itd.

Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa
tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na
blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske
kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje naj-
kulantneje. 12-10

Čevljarska zadruga z o. z. v Žireh

— nad Škofjo Loko —

izdeluje vsake vrste

od priprostega do najfinejšega izdelka ter prevzema v izvršitev vsako količino po naročilu točno, solidno in po sedanjim razmeram primernih cenah. Izvoz vsepovsod.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila. 24-17

24-6

ANTON TONEJC & Comp.

Glavna zaloga Rogaške kisle vode za Štajersko in Koroško vedno vseh vrst v zalogi. Kupuje in prodaja vse vrste deželnih pridelkov. Maribor, Mlinska ulica št. 23.

Srečko Potočnik

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6, I. nadstropje. Razpošilja za celo Jugoslavijo kroje za krojače in šivilje, ki si žele novih, modernih krojev.

Poslati je treba le mero in dobi se v najkrajšem času obleko, površnik, plašč, kostum ali krilo moderno napravljeno.

==== Kroj po meri. ====

24-22

MATIJA PERKO

stavbeni in pohištveni mizar v Zg. Šiški pri Ljubljani, Celovška cesta 24-17 uporablja v svojem obratu samo najboljše blago.

Izvršitev točna. — Cene zmerne. — Za izvršena dela se jamči.

Pravi firnež

v priznano najboljši in zanesljivi kakovosti.

Vse vrste barv, suhih in oljnatih, barve za obleke, mavec (gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, prašno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarske, slikarske in zidarske čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete --

ima še vedno v zalogi trvdka

A. Zankl sinovi

-- Ljubljana. --

☛ Ceniki se sedaj ne pošiljajo. 20-17

I. in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila.

☛ **Barva** vedno vsakovrstno blago,

☛ **čisti** obleke,

☛ **pere** vsakovrstno perilo in hodi brezplačno na dom iskat,

☛ **svetlo lika**

ovratnike, zapestnice, srajce.

Jos. Reich.

Tovarna: Poljanski nasip števil. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica 4.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Nujna dela se takoj izvršujejo.

OBRтна BANKA V LJUBLJANI.

Poziv na podpisovanje delnic.

Minister trgovine in industrije je s svojim rešenjem z dne 5. maja 1920 VI št. 734 dovolil ustanoviti delniško družbo »Obrtna banka v Ljubljani«. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani je z razpisom z dne 26. maja 1920, št. 3708 potrdilo predložena pravila.

Po §§ 3 in 4 potrjenih pravil znaša delniška glavnica 2.000.000 K in je razdeljena na 10.000 v gotovini polno vplačanih delnic po K 200.—. Delnice se glase na imejtelja. Delniška glavica se sme na sklep občnega zbora povišati do zneska 5.000.000.— K.

Za osnovno glavico K 2.000.000.— razpisujemo javno subskripcijo

100.000 delnic po K 200.— nominale.

Nominalno ceno za podpisane delnice je pri subskripciji takoj v gotovini plačati. Za vsako delnico je plačati za stroške izdaje po K 30.—.

Podpisovanje delnic se vrši v času od 20. junija do 20. julija 1920.

Prijave sprejema: Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njeni podružnici v Celju in Mariboru.

Vsak podpisovalec dobi od vplačilnega mesta potrdilo o številu dodeljenih delnic. Kdor sploh ne bi dobil delnic, ali manjše število, nego lih je podpisal, prejme povrnjeno celo, odnosno delno vsoto svojega vplačila.

Delnice same se izroče interesentom svojčas proti vrnitvi potrdil o dodeljenih delnicah.

Obrtna banka je namenjena našemu obrtništvu. V prvi vrsti hoče skrbeti za kreditne potrebe našega domačega obrtnega stanu. Gojila bo vse vrste kredita, kakor je potreben obrtnikom in njih organizacijam. Želeti je, da se domače obrtništvu oklene novega zavoda ter se v obilnem številu odzove pozivu na podpisovanje delnic. Ob dodeljevanju delnic se bo jemalo poseben ozir na prijave iz krogov obrtnikov.

V Ljubljani, 17. junija 1920.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Engelbert Franchetti,

brivski mojster in načelnik Zveze obrtnih zadrug.

Josip Jakopič,

posestnik in tovarnar v Ljubljani.

Fran Kavčič,

gostilničar in načelnik Gostilničarske zadruge v Ljubljani.

Anton Krejči,

krznarski mojster in predsednik Obrtnega pomožnega društva v Ljubljani.

Andrej Marčan,

mesarski mojster in načelnik Zadruge mesarjev v Ljubljani.

Ivan Mikuž,

ravnatelj Deželne banke v Ljubljani.

Valentin Urbančič,

kovaški mojster in načelnik Kovinske zadruge v Ljubljani.

Ing. Viktor Turnšek,

ravnatelj Urada za pospeševanje obrta v Ljubljani.

Dr. Fran Windischer,

tajnik Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani.

Dr. Janko Žirovnik,

odvetnik v Ljubljani.